

Szerkesztőség irodája
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
leni részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
t.: : detési irodák. : : :

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 184. szám.

Péntek, augusztus 13.

Egyre hátrál az orosz sereg. — Elfoglaltuk Lukovot.

Budapest, augusztus 12. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés:

Orosz hadszíntér:

Osztrák-magyar haderők, amelyek az ellenséget az Alsó-Wieprztől északra üldözik, ma elfoglalták Lukovot és Radzintől nyugatra átkeltek a Bistrán.

Tismienica és a Bug között szövetségeseink tegnap az oroszokat több helyen kivetették állásaikból. Az ellenség ma reggel otthagya a csatateret és visszavonult.

Egyébként a helyzet változatlan.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, augusztus 12. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, aug. 12.
A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadseregcsoportjánál Kurlandban és Syanogithiában a helyzet változatlan.

A Nyementől délre Eichhorn tábornok hadseregének csapatai véresen visszaverték a Dwina-szakaszon jelentékeny erőikkel megkísérelt támadást. Az ellenség hétszáz foglyot hagyott kezünkön.

Scholtz tábornok hadserege elfoglalta a Vizna melletti hidfőt és Narewtől északra az ellenséget a gázlón át szorította. Ezen hadsereg augusztus 8-ika óta 4950 oroszot, köztük 11 tisztet fogott el és 12 géppuskát zsákmányolt.

Gallwitz tábornok hadserege rohammal elfoglalta Zambrowot és tovább délre állandó harcok között Andrzejowon túl keleti irányban nyomult előre.

Nowogeorgiewsk előtt nincs ujság.

Lég hajóink egyike bombázta a bielostoki pályaudvart. Nagyobb robbanásokat észleltünk.

Lipét bajor herceg hadseregcsoportja az ellenséges utóvédekkel vívott folytonos harcok között folytatta az üldözést és áthaladta a Muchowka-szakaszt. Lukovot elfoglalták.

Mackensen tábornagy hadseregcsoportja (szövetségeseik) több helyen betörték a szilvösen védett ellenséges állásokba, mire az oroszok ma éjjel óta az egész arcvonalon a Bug és Parczew között visszavonultak.

Az olasz háború.

Budapest, augusztus 12. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés:

Olasz hadszíntér:

A tengermelléki arcvonalon az elmúlt éjjel az olaszok nagy veszteségei mellett visszavertünk a doberdói fensík Dlgro része ellen intézett egy nagyobb ellenséges támadást és Zagornál két előretörést, amelyeket napközben heves tűzérési előkészítés előzött meg.

A görzi hidfő előtt nyugalom van.

A többi harcvonalon az ágyuharcok és csatározások tovább tartanak.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Ismét bombáztuk az olasz partvidéket.

Budapest, augusztus 12. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés:

Augusztus 11-ikén reggel hajóink Molfettától egészen Seno San Georgioig lötték az olasz tengerpart vasutépítményeit.

Molfettában négy gyárat és a közuti vasut két viaduktját erősen összelőtték. Egy viadukt beomlott, egy gyár kigyuladt.

San Spiritóban a pályaudvar és különféle raktárak földig leégtek.

Bariban a várkastélyra, semaphorra, a vasutra és öt gyárra tüzelünk, amely utóbbiak közül egy a lángok martaléka lett. Egész Barit por- és füstfelhő borította el. A lakosság körében pánik uralkodott. Az olaszok közep-kalliberű ágyúkkal eredménytelenül tüzeltek torpedózúzóinkra. Hasonlóképp kudarcot vallott egy ellenséges tengeralattjáró támadása.

A sen san-giorgioi vasuti viaduktot tüzelésünk erősen megrongálta. Valamennyi hajónk sértetlenül érkezett haza.

A Bari előtt megjelent tengeralattjárón kívül, amelyről már megemlékeztünk, az ellenséges tengeri had-erőből semmit sem láttunk.

Flottaparancsnokság.

A nyugati hadszíntér. — Francia vereség.

Budapest, augusztus 11. A „Torontai“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától). Berlin, augusztus 11. A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszínterről:

Az Argonneokban Vienne Le Chateautól északra elfoglaltuk a franciák egy erődítménycsoportját: a Martyn-erődöt Hetvennégy sebesültelessen franciát, köztük öt tisztet elfogtunk és két géppuskát, valamint hét aknavetelő zsákmányoltunk. Az ellenség nagy és véres veszteségeket szenvedett.

Egy ellenséges árok elfoglalása alkalmával Harazeetől északkeletre néhány fogoly maradt kezünkön. Az árokból a franciák maradványa negyven halott hátrahagyásával elmenekült.

Törökország háborúja.

Budapest, augusztus 12. A „Torontai“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától). Konstantinápoly, július 23. A főhadiszállás jelenti:

Dardanella-front:

E hó 9-ikén Ariburnutól északra ismét visszavertünk egy ellenséges támadást és az ellenségnek súlyos veszteségeket okoztunk.

Tovább északra erőteljes támadással az ellenséget a partra vetettük vissza, négy tisztet és ötven köz-katonát elfogtunk, két gépfegyvert (heleioistotikus) és telefonkészülékeket, valamint nagy tömeg fegyvert zsákmányoltunk.

Ariburnunál a balszárnyon szuronytámadással visszafoglaltuk az ellenség által a legutóbbi napokban megszállott lövészárkok egy részét.

Sedil Bahrnál a balszárnyon elfoglaltuk a köztünk és az ellenség állásai között elszigetelten álló lövészárkok nagy részét. A többi arcvonalon semmi jelentős.

Uj élet a romokon.

— augusztus 3.

Egyre nagyobb hullámokat ver az az üdvös, hazafias mozgalom, mely a háboruban lerombolt falvak, feldúlt tűzhelyek ujjongan való fölépítésére szólítja fel a nemzetet. Az akeió most már nemcsak elszigetelten, szórványosan jelentkezik, hanem egységes és általános szervezetet is nyert azzal, hogy ennek a hónapnak elején a magyar parlament palotájában megalakult az elpusztult helységek újra fölépítésének országos bizottsága.

Dicső, megható, lélekemelő, szép maga a gondolat is. Még szebb azzal, hogy megfogantva és megizmosodva, éppen a népképviselő házából indul tervszerű egységes tömörülésben országos hódító utra. Mintha ez is azt szimbolizálná: noha nincs együtt a képviselőház, mégis együtt van abban maga a nemzet. Nincs olyan pártárnyalat, mely huzódózva kivonná magát az egyesülésből. Örvend mindenki, hogy nem rombolásról, hanem építésről, nem széthuzásról, hanem összetartásról van szó. Egyek, egységesek a lelkek ebben is, mint egyek a háború óta minden nagy, nemes, szép gondolatban. Nem versengünk, nem irigykedünk, nem hiuskodunk, kitől került a gondolat. Fő az, hogy szép legyen. Körülöttünk a háború zivatarja zug, mi idehaza békében vagyunk. És háboruban is építjük a béke munkáját.

Ennek az építómunkának egyik nagy feladatává vált most a kárpátalji falvak ujjaáteremtése.

Vegye ki ebből a feladatból mindenki a maga részét, úgy, ahogy csak tudja.

Nem arról van szó, hogy tán minden vidéki kis város egy-egy egész Debreczen-falvát építsen Zemplénben, Ungban, Sárosban, Máramarosban — ezt majd elvégzik a vidéki magyarság nagyobb központjai, — hanem az a fontos, hogy egy-egy téglát vagy fagerendát kivétel nélkül adjon mindenki, akitől csak telik. Koronánként is összegyűlhet egy-egy kárpátalji modern fakunyhó építési költsége.

Mert azt aztán már, ha adunk, meg is kívánhatjuk, hogy modern, mostani korhoz való falusi házakat építsenek a hajléktalanul maradtoknak. A egészség és szépség minden lehető követelményeinek megfelelően. Amolyan amerikai rendszer szerint. Ne lássék ki az új házakból a régi nyomor és elhagyatottság. Lássék ki az ujjaszületés viduló öröme, az egészség duzzadtsága és az az igazság, hogy ezt vagy azt egy-egy házat a magyarság építette. Az Árpád népe, az az Árpádé, aki az itt talált idegen népeket nem elnyomta, hanem magához ölelte.

Valami ilyest gondolunk, mint megmondott régen fejedelmi szóval: „Szegeged szebb lesz, mint valaha!“

Legyenek szebbek az elpusztult kárpátalji falvak is.

Erre érdemes áldozni.

De ha áldozunk, legyenek a felujult falvak még magyarabbá, mint eddig voltak.

Sírokon is új füvek sarjadjanak. Épüljenek romokon új magyar falvak! Áldozunk erre!

HIREK.

— A 29-ik gyalogezred gyásza. A 29-ik gyalogezred tisztikarának gyásza van. Egyik kiváló tagja, Werndl János százados, akit Nagybecskerekben minden körben rokonszenv környezett, a háborús fáradalmak folytán szerzett betegségében e hó 8-ikán meghalt. Az elhunytban a Loudon-ezred kötelességtudó, kitünő tisztet s tisztársai kedves bajtársukat vesztették. Az elhunyt holttestét hazahozták Nagybecskerekre s itt helyezik örök nyugalomra.

— A felsőmuzslyai lecsapoló-társulat köréből. A m. kir. földművelésügyi miniszter dr. Laczkovics Gyula jogügyi tanácsos, a felsőmuzslyai lecsapoló-társulat miniszteri biztosa mellé alakított véleményező bizottság tagjává Ispanovits András felsőmuzslyai birtokost kinevezte.

— A tűzifakészletek kötelező bejelentése. A hivatalos lap legutóbbi száma közli a kormány rendeletét a tűzifakészletek bejelentéséről. A rendelet szerint bejelentés alá a tűzifából azok a készletek esnek: a) amelyek a tűzifa forgalombahozatalával foglalkozó erdőbirtokosok és kereskedők (egyének, jogi személyek, cégek) birtokában (kezelésében vagy őrzésében és pedig akár saját, akár idegen helyiségekben, vasuti, hajóállomási, városi vagy községi raktárakban, erdei rakodókon vagy a termelőhelyeken stb.) eladatlanul vannak és pedig tekintet nélkül arra, hogy a tűzifa rakáson van-e vagy sem; ide tartoznak azok a készletek is, amelyek még a termelőhelyeken feldolgozás vagy összegyűjtés alatt vannak, amennyiben azok a most következő fűtési időszak alatt, vagyis az 1916. év március hónap végéig eladásra kerülhetnek; amelyek az a) pontban említett erdőbirtokosok és kereskedők (egyének, jogiszemélyek, cégek) birtokában, kezelésében, őrzésében és pedig akár saját, akár

idegen helyiségekben, vasuti, hajóállomás, városi vagy községi raktárakban, erdei rakodókönnyű vagy a termelőhelyeken stb.) vannak és már eladottak, de még nem szállítottak el a vevőnek és pedig szintén tekintet nélkül arra, hogy a tűzifa rakáson van-e vagy sem; e) amelyeket belföldi egyének vagy cégek forgalombahozatal céljára külföldről (Ausztriából is) megvettek, de amelyek még az eladóknál vannak; d) amelyeket a magyar szent korona országainak területén 1915. évi augusztus hónap 15-től 1915. évi október hónap 31-ig terjedő idő alatt forgalombahozatal céljára fognak termelni; e) amelyeket a magyar szent korona országainak területéről 1915. évi augusztus hónap 15-ike és 1915. évi október hónap 31-ike közötti időben forgalombahozatal céljára fognak behozni. A bejelentést a 2. szakasz a) és b) pontja alá tartozó esetekben az köteles megtenni, akinek birtokában (kezelésében, őrizetében) a bejelentendő tűzifakészletek vannak. Azt a készletet, amely valamely beraktározással vagy fuvarozással foglalkozó cégnél vagy egyénnél van elhelyezve, az köteles bejelenteni, aki azt megőrzés vagy fuvarozás végett elhelyezte, kivéve azt az esetet, amikor a beraktározott árut külföldi cég vagy egyén helyezte el, mert ilyen esetben a beraktározó vagy fuvarozó-vállalat köteles a bejelentés megtételére. A bejelentést mindenkinek, aki erre köteles, közvetlenül a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz (Budapest, II. ker. Heltai Ferenc-utca 5-7 sz.) kell beküldenie. Ugyanott és az előjárásoknál kaphatók a bejelentő-lapok is.

— **Hangverseny a sebesülteknek.** Holnap, szombaton délután 5 és 7 óra között, kedvező idő esetén, az üdülő sebesült katonák részére a czukorgyári telepen katonazenekari hangverseny lesz, amelyen remélhetőleg nagy számmal vesz részt a közönség is. Az üdülő-osztály parancsnoksága kisebb ajándékokat (cigaretta, gyümölcs stb.) a sebesültek részére szívesen és köszönettel fogad.

— **Nagybeeskereki szerbek a rokkant katonákért.** A háború évfordulója alkalmával Sztákics Zsárkó helybeli gör. kel. szerb esperes a rokkant katonák részére gyűjtést indított, amely igen szép eredménnyel járt. A gyűjtés alkalmából adakoztak: A Váraljai-utcai szerb gör. kel. templom perselye 51 K 10 f. nagybeeskereki gör. kel. szerb hitközség és a Váraljai-utcai gör. kel. szerb templom 10 K, Deszpotov Tósa 8 K, Sztákics Zsárkó, Szmederevácz Draginya és Vu-jin Dusan 4 K, Kirtyanszki Danica, Vu-jin Lázár, Nityetin Sztéván, Cvéits Mita és Sztanojev Széva 3 K, Ruzstis Nika, Gruncsits Dusan, Násztics Milán, Gruncsits Lyubomir, Bérkov Lyubica, Lámbits Nikola, Nityetin Arkádija, Nityetin Kuzman, Radicev Lázár, Angyel Zsiva, Cvéits Joca, Erszki Sztéva, Erszki Hermina, Kazunac Danica, Vukov Gyura, Vukov Száva és Maximesev Szaveta 2 K, Cvéits Száva, Momirszki Mateja, Goszpodjinaeski Pája, Momirszki Milán, Popov Jova, Tabacszi Zsivánko, Arsinov Szima, Popov Anka, Tabakov Omer, ifj. Koszovac Zsiva, Sztaniszláv Darinka, Krpusin Krszta és Átyin Velinka 1 K, összesen 153 K 10 f. Mikor a gyűjtő közzönétét nyilvánítja az adakozóknak, egyúttal értesíti őket, hogy az összegyűjtött összeg a temesvári gör. kel. szerb egyházmegye útján a „Rokkant katonákat gyámoltató és elhelyező hivatalnak” elküldetett.

— **A törökbeesei járás a fölvidékért.** A nemes áldozatkészségnek ismét egy szép példája nyilatkozott meg a törökbeesei járás közönségénél, kik dr. Csávossy Ignác főszolgabíró lelkes felszólítására az északmagyarországi elpusztított falvak felépítésére irányuló országos mozgalomban az elsők között igyekeznek lenni. A járásban már megindított gyűjtés eddig is igen szép eredménnyel járt, ugyanis az eddig gyűjtött összeg meghaladja a 45.000 koronát s Csávossy báró főbíró nemes buzgalommal azon fáradozik, hogy a törökbeesei járás minél nagyobb összeggel járuljon az elpusztított falvak felépítéséhez. Ezen részben nemzetiség lakta járás áldozatkészsége a hajléktalanok iránt például szolgálhat mindenfelé.

— **A kis szakaszvezető.** Egy kifünő pedagógusunk mondja el, hogy látott egy 15 éves kis szakaszvezetőt, aki sebesülten jött meg a haretérről, a villamoson a „Jó Pajtás”-t olvassa. E kedves adat épp oly jól jellemzi a gyermek-háborút, mint a Jó Pajtás országos nagy népszerűségét. Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja legújabb augusztus 8-iki számába Lévay József és Fövényessy János írt verset, Benedek Elek mesét, Sebők Zsigmond, Tamássy Irénke, Faragó Jenő Mihályka című regényfolytatást, Gyula bácsi az álomról írt érdekes dolgozatát, Sebők Gyula természetrajzi érdekességeket közöl, Gyula bácsi mulatságos mókát mond el. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a Jó Pajtás kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

LEGÚJABB.

— **Reggel érkezett távirataink.** —

Vilna és Riga eleste előtt.

Budapest, aug. 13. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Genfből sürgönyzik:

Párisi magánjelentések szerint Nikolajevics nagyherceg értesítette a francia hadvezetőséget, hogy nehéz szívvel bár, de el kellett magát határoznia Vilna kiürítésére, mert a kurlandi litván orosz csapatok hősiességükkel dacára, a rendelkezésre álló eszközökkel teljesen kilátástalan a város védelme. Vilna kiürítése a múlt héten megkezdődött.

A Sekolo szentpétervári jelentése szerint, Vilna megszállása Riga azonnali feladását jelentené. A Reutter-ügynökségnek jelentik Szentpétervárról, hogy az orosz államhivatalnokok Dünaburg elhagyására készülnek.

Kopenhágából sürgönyzik: A Tidende szentpétervári jelentése szerint, az oroszok visszavonulása egyideig még folytatódik. Az oroszok Vilnát feladják. Az erre irányuló előkészületek folyamatban vannak, a nyilvános vállalatokat elköltöztették, a könyvtárakat, muzeumokat most szállítják.

Olasz ultimátum Törökországhoz

Budapest, aug. 13. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Luganoból sürgönyzik:

Olaszország Törökországhoz ultimátumot intézett. Az olasz lapok szerint az ultimátum nagyon rövid lejárata s néhány nap múlva megkezdődik a háború.

Az entente óriási veszteségei a Dardanelláknál.

Budapest, aug. 13. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Kopenhágából sürgönyzik:

Gallipolin a szövetségesek vesztesége a legutóbbi harcokban tízezer halott. Az ausztráliai csapatok a partraszállásnál teljesen megsemmisültek.

Londoni jelentés szerint Gallipolin az elkeseredett harc tegnap tovább tartott.

Hirdetések.

Árverési hirdetmény.

Alulírott zárgondnok ezennel közölni teszem, hogy Lazarujka Nikola nagybeeskereki lakos tulajdonát képező és a nagybeeskereki 4177. számú telekjegyzőkönyvben A. VII. 3. sor 5261/d. hrszám alatt foglalt 53 hold 673 □-öl, A. VIII. 2. sor 5261/c. helyrajzi szám alatt foglalt 18 hold 592 □-öl, A. IX. 2. sor 5261/b. helyrajzi szám alatt foglalt 27 hold 88 □-öl és A. X. 2. sor 5261/a. helyrajzi szám alatt foglalt 27 hold 88 □-öl, összesen tehát 126 hold 1441 □-öl területű zár alá vett szántó az 1915/1916. gazdasági évre 1915. évi augusztus hó 21-én d. e. 10 órakor a nagybeeskereki kir. járásbíróóság árverési termében árverés útján haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár 5080 korona. Vevő köteles az árverés megkezdése előtt a kikiáltási árnak 10%-át bánatpénz címén letétbe helyezni.

A haszonbéri összeg a legtöbbet ígérő részről két részletben és pedig fele azonnal az árverés után, másik fele, melybe a bánatpénz beszámítatik, 1916. évi augusztus hó 15-én fizetendő.

Ha vevő nyomban az árverés után nem fizeti le a haszonbért, bánatpénzét elveszti és az árverésen, mely nyomban folytatandó, részt nem vehet.

A zárlati tömeg a területért nem szavatol. Bérelengedésnek semmilyen jogcímen helye nincs. A bérterületen levő épületek jókarban tartandók. Alhaszonbérbeadás ki van zárva.

Az árverés és az ennek alapján kötendő szerződés a haszonbérlet azonnal, a zárlati tömeget azonban csak a bírói jóváhagyás után köti.

Nagybeeskerek, 1915. évi augusztus hó 11.

Kohn Bernát
zárgondnok.

454-2,2

BENZIN és benzolin

adómentes, engedély nem szükséges, minden hordó szállítás előtt gyárunkban ki lesz próbálva. Legalább 3 hordó vételnél a Budapestre való utazási költséget visszatérítjük.

BODA és HAAS

vegyészeti gyár BUDAPEST, Ilka-utca 9. sz.
455-x.1

Czaich-féle törvényesen védett

**AMOR
CRÈME**

kapható mindenütt.

Üdit, szépít, fiatalít. Egyedüli créme, amely nagymennyiségű pudert és sok növényi kivonatot tartalmaz, ennél fogva legjobban fed mindenféle arctisztítást. Szépítő, májfoltos arcnak valódi áldás. Vörös arcot halványítja, túlbarnát hófehérre varázsolja. Csak akkor valódi, ha minden doboz créme és szappan egyen szallaggal van átkötve és fertombakt blombirozva.

Crème ára 2 K, szappan 1:50 K.

Ha nem tudná valódi minőségben beszerezni, forduljon azonnal

Páduai Szent Antal gyógyszertárhoz Szabadka,
Szegedi-ut 109. (Címre ügyeljen).

414-36.8

Egy

boltiszolga

≡ felvétetik ≡

Almásy és Szepessy
könyvkereskedésében

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Bádogos:

Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fkg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabona-tér.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butorgyár:

Benceze A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 2.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.
Goldberg Mihály, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis É., Megyeház-utca, a m. kir. posta-
épülettel szemben.
Tóth József, Hunyadi-utca.

Fogműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.

Fűszer- és csemegekereskedés:

Fendler József, Hunyadi-utca.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kellner J. utóda Czikkajló, Hunyadi-u.
Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Hálógyár:

Csusner János.

Kalapkészítő:

Andresz A., Főtér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidáruüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).

Kocsigváltó:

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Kőművesek:

Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klaszky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.

Lakk-, kence- és festékáruraktár:

Penez János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:

Bjauerle Testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-utca.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-utca.

Női kalapüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sirkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferencz József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Benceze A. és fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Gál István, Orient-étterem.
Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-söresarnok.
Tóth és Norizsán, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál“

politikai napilap kiadóvatala, mely lap a legrégibb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.